

Ἕλληνες Αρχαιολόγοι στους Δελφούς

Το ξεκίνημα των ανασκαφών (1892) βρίσκεται στους Δελφούς, ως Έφορος της περιοχής, τον Ευθύμιο Καστριώτη, τον μετέπειτα διευθυντή του Εθνικού Μουσείου. Καρπός της δελφικής εμπειρίας του υπήρξε το βιβλίο-οδηγός «Δελφοί» (1894), βασισμένο στα πριν από τις ανασκαφές δεδομένα της ιστορίας του ιερού. Είχαν προηγηθεί οι Χρήστος Τσοούτας (1888-1890), που συνέταξε και τον πρώτο επίσημο κατάλογο των κινητών αρχαίων αντικειμένων τα οποία είχαν βρεθεί μέχρι των ημερών του, και Παναγιώτης Σταματάκης (1882-1883), με την ιδιότητά τους ως έφοροι Στερεάς.

Τον Ευθύμιο Καστριώτη αντικαθιστά στα 1894 εκ νέου ο Χρήστος Τσοούτας, που υπηρέτησε ως το τέλος του ίδιου έτους, για να παραδώσει με τη σειρά του στον Κωνστ. Κουρουγιώτη, ο οποίος και παρέμεινε έως και το τέλος της πρώτης πενταετίας των ανασκαφών (1896).

Τις εργασίες των ανασκαφών επιστατούσαν καθημερινώς από ελληνικής πλευράς ο αναπληρωτής έφορος Ιωάννης Μ. Λύρας και οι Γρηγ. Λάππας και Αλέξ. Κοντολέων, ο μετέπειτα αναπληρωτής έφορος και επιμελητής αρχαιοτήτων Δελφών. Ο Αλ. Κοντολέων ήταν Μικρασιάτης, είχε δουλέψει ως επιμελητής του Μουσείου της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης, αλλά με τον ερχομό του στους Δελφούς ριζώσε στην περιοχή και ασχολήθηκε με την καθημερινή φροντίδα του ιερού και του Μουσείου ως το θάνατό του

(1942). Εξέδωσε μικρούς οδηγούς (Το Κωρύκιο Άντρο, Η τέρα της Σίβυλλας, Ο Ηνίοχος των Δελφών) καθώς και ανέκδοτες δελφικές επιγραφές.

Στα 1905 διορίζεται έφορος της περιοχής — της μετά το 1910 ονομασθείσης Β' Αρχαιολογικής Περιφέρειας, με έδρα τη Θήβα — ο Αντώνιος Κεραμόπουλος. Ασχολήθηκε το πρώτον με την οργάνωση του Μουσείου και της Υπηρεσίας — που μέχρι τότε έφερε τον τίτλο «Υπηρεσία των εν Δελφούς ανασκαφών» — και ανέλαβε διαμορφωτικές εργασίες στο ιερό (Ασκληρείον).

Συνεργάστηκε με την ομάδα των πρώτων Γάλλων αρχαιολόγων των Δελφών, αποτέλεσμα δε της παρουσίας του στους Δελφούς υπήρξαν πάμπολλα άρθρα και βιβλία, όπως η «Τοπογραφία των Δελφών», 1917 (για τα μνημεία της Μαρμαριάς), και ο πολύτιμος «Οδηγός των Δελφών» (1908).

Μετά τον Α. Κεραμόπουλο υπηρέτησαν στους Δελφούς οι παρακάτω έφοροι αρχαιοτήτων: Νικ. Παπαδόκης, 1911-1926, Χρ. Καρούζος, 1927-1935, Ν. Πλάτων, 1936-1937, Ιωάν. Θρεψιάδης, 1938-1943 (στη διάρκεια της υπηρεσίας του οποίου αυτονομήθηκε η Εφορεία Δελφών και ονομάστηκε Η' Αρχαιολογική Περιφέρεια, με έδρα τους Δελφούς και με χώρο ευθύνης τους νομούς Φωκίδος και Φθιώτιδος), Φώτ. Πέτσας, 1944, Ιωάννα Κωνσταντίνου, 1945, Ευθ. Μαστροκώστας, 1950-1954, Ιωάννα Κωνσταντίνου, 1954-1964, Αγγ. Ανδρειωμένου, 1964-1966, Βαρ. Φιλιππάκη,

1966, Υβόννη Νικοπούλου, 1966-1969, Βασ. Πετράκος, 1969-1973, Φωτ. Ζαφειροπούλου, 1973-1976, Πέτρος Θέμελης, 1976-1980, και Ευάγγελος Πεντάζος, 1980-σήμερα.

Φώτης Ντάσιος

Αρχαιολόγος

Greek Archaeologists in Delphi

Ph. Dassios

The first Greek archaeologists who worked in Delphi were the Ephor of Antiquities P. Stamatakis (1882-83), who recorded in a scientific catalogue the archaeological finds discovered until then, and Chr. Tsoundas (1888-90). In 1894 «Delphi», the first book-guide of the site, written by the then Ephor Ev. Kastriotis, is published. The same year Kastriotis is replaced by Tsoundas and later by K. Kourougiotis. A Kontoleon greatly contributed to the excavations until his death (1942), while at the same time he published many Delphian inscriptions and archaeological guides. In 1905 A. Keramopoulos is appointed Ephor of Delphi and is succeeded by N. Papadakis (1911-26), Chr. Karouzos (1927-35), N. Platon (1936-37), I. Threpsiadis (1938-43), Ph. Petsas (1944), Ioanna Konstantinou (1945), Ev. Mastrokostas (1950-54), Ioanna Konstantinou (1954-64), Angeliki Andriomenou (1964-66), Varvara Philippaki (1966), Yvonne Nikolopoulou (1966-69), V. Petrakos (1969-73), Photinei Zaphειροπούλου (1973-76), P. Themelis (1976-80) and Ev. Pendazos (1980 until today).